

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра інформаційних технологій

Григор'єва Т.І.

ЛОГІКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів

Одеса 2025

Затверджено Вченою Радою Міжнародного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 20.01.2025 р.)

Григор'єва Т.І.

Логіка: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів
[Електронне видання]. / Григор'єва Т.І. Кафедра інформаційних технологій
Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2025. – 20 с.

Методичні рекомендації з курсу «Логіка» розроблено відповідно до навчального плану, вони складаються з навчальної програми курсу, методичних рекомендацій з проведення практичних занять і завдань для самостійної роботи здобувачів, списку рекомендованої літератури. Матеріали призначено для студентів факультету кібербезпеки, програмної інженерії та комп'ютерних наук Міжнародного гуманітарного університету, які в бакалавраті вивчають галузь знань «Інформаційні технології», спеціальність «Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка», спеціальність «Середня освіта (Інформатика та програмування)».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Логіка» закладає основи для формування компетенцій, необхідних у професійній діяльності та повсякденному житті, сприяє розвитку раціонального мислення і здатності ефективно взаємодіяти у суспільстві.

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ. Метою викладення дисципліни «Логіка» є навчити здобувачів вищої освіти: аналізувати, оцінювати та обґрунтовувати твердження; розрізняти істинні та хибні аргументи, структурувати інформацію, будувати правильні умовиводи, виявляти логічні помилки у міркуваннях, розуміти та застосовувати формально-логічні закони і принципи, володіти методами логіки висловлювань і предикатів, застосовувати логіку у практичній діяльності і при дослідженні наукових проблем у наукових і технічних дослідженнях.

ПРЕРЕКВІЗИТИ. Передумовами для вивчення дисципліни є знання і вміння, отримані здобувачем під час вивчення навчальних дисциплін рівня середньої освіти.

ПОСТРЕКВІЗИТИ. Знання, вміння та навички, отримані під час вивчення цієї дисципліни можуть бути використані при вивченні подальших дисциплін, практичній діяльності, та при написанні кваліфікаційної роботи.

ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- Основних понять та принципів логіки: структура логічного мислення, поняття висловлювань, предикатів, кванторів.
- Формально-логічних законів: закони тотожності, несуперечності,

виключеного третього, достатньої підстави.

- Методив логічного аналізу: формалізація міркувань, побудова логічних схем, використання таблиць істинності.
- Основ логіки висловлювань і предикатів: логічні оператори, правила побудови складних висловлювань, логічні моделі.
- Практичного застосування логіки: використання логічних методів у розв'язанні прикладних задач, аналіз аргументацій.

Уміння:

- Аналізувати висловлювання, визначати істинність або хибність простих та складних висловлювань.
- Застосовувати формально-логічні закони, будувати обґрунтовані висновки та аргументи.
- Використовувати методи формалізації, перекладати висловлювання риродної мови у формальну логіку.
- Створювати та аналізувати логічні моделі, будувати таблиці істинності, знаходити логічні зв'язки між елементами.
- Оцінювати аргументацію, розпізнавати помилки в міркуваннях, спростовувати некоректні доведення.
- Використовувати логіку у міждисциплінарному контексті, застосовувати логічні прийоми у філософії, інформатиці, правознавстві та інших галузях.

Навички:

- Розпізнавання логічних зв'язків між елементами висловлювань.
- Формулювання тверджень з використанням предикатів і кванторів.

- Використання таблиць істинності для аналізу складних висловлювань.
- Виявлення логічних помилок і некоректних доведень.
- Критична оцінка істинності чи хибності висновків.
- Використання законів тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави для обґрунтування позицій.
- Використання методів дедукції, індукції, аналогії у різних контекстах.
- Тестування гіпотез за допомогою логічних методів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення

Міркування як предмет вивчення логіки. Особливості мислення психолога. Чуттєве пізнання і абстрактне мислення. Логіка як наука. Структурні форми та закони правильного мислення як предмет логіки. Історичні етапи розвитку логічного знання. Формалізація як метод дослідження структури міркування. Логіка і мова. Мова як засіб вираження інформації. Порівняльна характеристика природної та формалізованої мов. Логічне моделювання мислення психолога. Об'єкт і предмет логіки. Соціальна відповідальність та етика.

Тема 2. Поняття як форма мислення

Поняття та операції з ними. Зміст і обсяг поняття. Види понять за обсягом і змістом. Логічні відношення між поняттями. Культура спілкування.

Тема 3. Судження

Судження як форма мислення. Прості судження. Категоричні судження та відношення між ними. Презентація та комунікація результатів досліджень.

Тема 4. Закони логіки висловлювань

Мова логіки висловлювань і логіки предикатів. Прості та складні висловлювання. Приклади складних тверджень з предикатами і кванторами. Основні формально-логічні закони. Роль законів логіки у мисленні. Організація та проведення досліджень.

Тема 5. Умовивід як форма мислення

Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силогізм. Безпосередні умовиводи. Дедукція. Методологічні основи наукового пізнання. Індуктивні умовиводи. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків. Аналітичні та дослідницькі навички.

Тема 6. Логічні основи теорії аргументації

Доведення і спростування. Правила і помилки аргументації. Суперечка як спосіб пізнання істини. Причини непорозуміння при спілкуванні. Гіпотеза і версія.

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення

Логіка як наука. Форми і закони мислення. Поняття формалізації. Рівень формалізації знання та широта її застосовності. Умови ефективності використання методу формалізації. Основні принципи побудови формалізованих міркувань. Специфіка абстрактного мислення; його теоретична і практична значимість. Поняття про засоби мислення психолога.

Тема 2. Поняття як форма мислення

Поняття та операції з ними. Зміст і обсяг поняття. Види понять за обсягом і змістом. Смысл вимог необхідності та достатності елементів, які складають зміст поняття. Логічні відношення між поняттями. Основні логічні прийоми формування понять: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення

Тема 3. Судження

Судження як форма мислення. Загальна характеристика судження. Прості судження та їх види. Істиннісні відношення між простими судженнями. Категоричні судження та відношення між ними. Основні різновиди логічного зв'язку простих висловлювань у рамках складних суджень.

Тема 4. Закони логіки висловлювань.

Мова логіки висловлювань і логіки предикатів. Прості та складні висловлювання. Приклади складних тверджень з предикатами і кванторами. Основні формально-логічні закони. Закон тотожності. Закон виключеного третього. Закон несуперечності. Закон достатньої підстави. Роль законів логіки у мисленні.

Тема 5. Умовивід як форма мислення.

Структура умовиводу. Поняття логічного виводу та логічного слідування. Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силогізм. Безпосередні умовиводи. Дедукція. Методологічні основи наукового пізнання. Індуктивні умовиводи. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків.

Тема 6. Логічні основи теорії аргументації

Дослідження процесу аргументації в теорії аргументації. Характерні риси аргументації. Види аргументації: емпірична та теоретична, дедуктивна та недедуктивна (правдоподібна), доказова та недоказова. Доведення і спростування. Структура логічного доведення: теза, аргументи (підстави), демонстрація. Вимоги істинності, несуперечливості, достатності аргументів та автономності їх обґрунтування щодо тези, яка доводиться. Основні різновиди доведення: пряме та непряме. Суперечка як спосіб пізнання істини. Причини непорозуміння при спілкуванні. Гіпотеза і версія. Особливості аргументації наукових гіпотез.

САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення

Логічне моделювання мислення психолога. Логічне моделювання як засіб мислення. Психологічний експеримент та ретроспективне уявне моделювання. Перспективне уявне логічне моделювання як методологія побудови плану роботи психолога з клієнтом. Формальна логіка як важливий засіб мислення психолога. Логіка і мова. Мова як засіб вираження інформації. Порівняльна характеристика природної та формалізованої мов. Семіотика як наука про знаки. Виміри і рівні знакового процесу. Історичні етапи розвитку логічного знання. Обґрунтування власної позиції в наукових дослідженнях: методи і підходи. Роль аналізу літературних джерел у формуванні висновків наукових досліджень. Самостійність у дослідницькій діяльності: виклики та перспективи.

Тема 2. Поняття як форма мислення

Місце понять у структурі процесу мислення. Синтетичні та аналітичні дефініції. Значення логіки дефініцій для психологічної теорії та практики. Поділ (класифікація) понять. Види поділу: за видозміною ознаки, дихотомічний поділ. Правила та можливі помилки поділу. Поділ психологічних понять. Роль логіки класифікацій у психології. Постановка мети і завдань дослідження: алгоритм та приклади. Методика збору первинного матеріалу у наукових дослідженнях. Дотримання процедурності в наукових дослідженнях: стандарти та етика.

Тема 3. Судження

Структура елементарного висловлювання. Терміни висловлювання (суб'єкт і предикат). Стверджувальна (позитивна) і заперечна (негативна) зв'язки. Квантифікація висловлювань. Принципи формалізації складних суджень. Методика алгоритмічного встановлення валентності складного судження за допомогою семантичних таблиць (таблиць істинності). Поділ суджень за

модальністю. Логічна та фактична (онтологічна) модальності. Основні категорії алетичної модальності: необхідність, можливість, випадковість. Усна презентація наукових результатів: правила успішного виступу. Письмове представлення результатів досліджень: від звіту до статті. Особливості комунікації з фахівцями та нефахівцями в контексті наукових результатів. Мистецтво ведення наукових дискусій та відстоювання власної позиції.

Тема 4. Закони логіки висловлювань.

Закони буття і закони мислення. Пропозиційна логіка (логіка висловлювань): її предмет та принципи побудови. Закони, які визначають аксіоматичний базис логіки висловлювань. Межі застосування закону тотожності. Парадокси й алогізми, зумовлені позапредметним дотриманням закону тотожності. Закон виключеного третього та бівалентна семантика традиційної логіки: сфера застосування та причини обмеженості. Альтернативні логічні системи, що компенсують дефіцит бівалентної семантики. Діалектика і формальна суперечливість. Онтологічні та формально-логічні суперечності. Використання закону несуперечності при побудові логічних «детекторів брехні». Дотримання законів логіки – необхідна умова ефективності професійної діяльності психолога. Культура комунікації: адаптація до культуральних особливостей співрозмовників. Толерантність у професійній комунікації: принципи взаємодії з різними соціальними групами. Розуміння та подолання бар'єрів у міжкультурному спілкуванні.

Тема 5. Умовивід як форма мислення.

Демонстративні та недемонстративні умовиводи: принципи розрізнення та логічні характеристики. Дедукція та редукція. Повна і неповна індукція як види редуктивних умовиводів. Скорочений силогізм (ентимема); відновлення силогізму з ентимеми. Складні силогізми (полісилогізми) та складноскорочені силогізми (сорити та епіхейреми). Логічний аналіз операцій мислення. Соціальна відповідальність у професійній діяльності: практичні аспекти. Гуманістичні та

демократичні цінності як основа професійної етики. Етична поведінка в професійній і громадській діяльності.

Тема 6. Логічні основи теорії аргументації

Правила і помилки аргументації. Суперечка, її види, прийоми ведення. Логічний сенс операції доведення. Захист і спростування в логіці. Безпосередня та опосередкована критика тези. Встановлення хибності тези шляхом прямого та непрямого спростування. Логічні правила та помилки, що відносяться до аргументів. Паралогізми і софізми. Логічні парадокси: причини виникнення і способи уникнення парадоксальності аргументації. Логічні засоби дослідження версій. Поняття верифікації та фальсифікації висловлювань.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ

1. Основи логіки: визначення, види та принципи.

У цій доповіді можна розглянути основні поняття логіки, такі як висновки, преміси, логічні операції та форми. Важливо пояснити різницю між формальною та неформальною логікою, а також надати приклади застосування логічних принципів у повсякденному житті.

2. Логіка в наукових дослідженнях: роль у формуванні аргументів та гіпотез.

Доповідь може зосередитися на тому, як логіка використовується в науковому методі для формулювання гіпотез, проведення експериментів і аналізу результатів. Можна розглянути приклади успішних наукових відкриттів, що ґрунтуються на логічному мисленні.

3. Логіка в штучному інтелекті: алгоритми та прийняття рішень.

Ця доповідь може дослідити, як логічні системи застосовуються в розробці алгоритмів штучного інтелекту. Обговоріть, як логіка використовується для створення рішень, автоматизації процесів, а також у формуванні систем, що здатні до навчання та адаптації.

4. Основні форми мислення.

У цій доповіді можна розглянути різні форми мислення, такі як поняття (як основні одиниці мислення), судження (як ствердження або заперечення) та висновки (як логічні наслідки з суджень). Важливо підкреслити, як ці форми взаємодіють між собою і як вони використовуються в процесі формулювання думок.

5. Роль форм і законів мислення в критичному мисленні

Доповідь може зосередитися на тому, як розуміння форм і законів мислення сприяє розвитку критичного мислення. Можна обговорити, як ці принципи допомагають в аналізі інформації, оцінюванні аргументів і прийнятті обґрунтованих рішень, а також навести приклади, як критичне мислення застосовується в різних сферах, таких як освіта, бізнес і повсякденне життя.

6. Структура аргументу: елементи та типи

У цій доповіді можна розглянути основні елементи аргументу, такі як преміси і висновки, а також різні типи аргументів (індуктивні, дедуктивні, абдуктивні). Важливо пояснити, як правильно будувати аргументи, щоб вони були логічно обґрунтованими, та навести приклади.

7. Логічні помилки в аргументації: виявлення та уникнення

Ця доповідь може бути присвячена різним типам логічних помилок, які можуть виникати в процесі аргументації. Можна обговорити, як ідентифікувати ці помилки в аргументах і як їх уникати, щоб підвищити якість своїх власних аргументацій.

8. Аргументація в дискусіях: стратегії переконання та контраргументація

У цій доповіді можна зосередитися на техніках аргументації, які допомагають переконати слухачів. Обговоріть важливість контраргументації та як вона може зміцнити позицію. Можна навести

приклади успішних аргументів у різних сферах, таких як політика, право, наука та повсякденне спілкування.

9. Правила успішного усного виступу: як презентувати наукові результати

У цій доповіді можна розглянути основні принципи підготовки та проведення усної презентації, включаючи структуру виступу, використання візуальних матеріалів, техніки залучення аудиторії та управління часом.

10. Письмове представлення наукових результатів: від звіту до статті

Ця доповідь може бути присвячена етапам підготовки письмового звіту та наукової статті, включаючи формування гіпотез, методології, аналізу даних та висновків. Важливо підкреслити різницю між різними форматами письмового представлення.

11. Структура наукової статті: основні компоненти та їх значення

У цій доповіді можна детально розглянути основні компоненти наукової статті (вступ, огляд літератури, методи, результати, обговорення, висновки) та їх значення для читача. Можна також надати поради щодо написання кожного з цих розділів.

12. Комунікація з фахівцями: специфіка та ефективні стратегії

Ця доповідь може зосередитися на особливостях спілкування з професіоналами у відповідній галузі, включаючи використання специфічної термінології, обговорення актуальних проблем і викликів, а також способи ведення конструктивних дискусій.

13. Комунікація з нефхівцями: спрощення наукових концепцій

У цій доповіді можна обговорити, як представити наукові результати нефхівцям, зокрема, як спростити складні концепції, використовувати аналогії та приклади з повсякденного життя, щоб зробити інформацію зрозумілою та доступною.

14. Мистецтво ведення наукових дискусій: техніки аргументації та контраргументації

Ця доповідь може вивчати методи ведення наукових дискусій, надання та сприйняття аргументів, а також важливість конструктивної критики. Можна навести приклади успішних дискусій у наукових колах.

15. Відстоювання власної позиції в науці: етика та стратегічні підходи

У цій доповіді можна розглянути етичні аспекти відстоювання власної позиції в науковому середовищі, важливість відкритості до критики та готовності до зміни власних поглядів, а також тактики, які допомагають ефективно відстоювати свою точку зору.

16. Складні висловлювання та логічні операції.

Як будуються складні висловлювання за допомогою логічних операцій. Приклади комбінованих висловлювань, що містять кілька логічних операторів. Аналіз складних висловлювань у контексті доказів.

17. Застосування логіки висловлювань і логіки предикатів у математиці та інформатиці.

Використання логіки для формалізації математичних теорем і доведень. Логіка предикатів у програмуванні: застосування валідації, виведення висновків за допомогою алгоритмів. Логічні системи та штучний інтелект.

ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для іспиту	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%

підсумковий контроль	50%	
----------------------	-----	--

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
---	---

Питання до підсумкового контролю

- 1.Предмет логіки та її практичне значення
- 2.Логіка як наука
- 3.Обґрунтування власної позиції в наукових дослідженнях: методи і підходи.
- 4.Роль аналізу літературних джерел у формуванні висновків наукових досліджень
- 5.Самостійність у дослідницькій діяльності: виклики та перспективи
- 6.Форми і закони мислення
- 7.Поняття як форма мислення
- 8.Поняття та операції з ними
- 9.Зміст і обсяг поняття. Види понять за обсягом і змістом
- 10.Логічні відношення між поняттями
- 11.Постановка мети і завдань дослідження: алгоритм та приклади
- 12.Методика збору первинного матеріалу у наукових дослідженнях
- 13.Дотримання процедурності в наукових дослідженнях: стандарти та етика
- 14.Судження як форма мислення
- 15.Прості судження
- 16.Категоричні судження та відношення між ними
- 17.Усна презентація наукових результатів: правила успішного виступу.
- 18.Письмове представлення результатів досліджень: від звіту до статті.
- 19.Особливості комунікації з фахівцями та нефахівцями в контексті наукових результатів.
- 20.Мистецтво ведення наукових дискусій та відстоювання власної позиції
- 21.Закони логіки висловлювань
- 22.Мова логіки висловлювань і логіки предикатів
- 23.Прості та складні висловлювання
- 24.Приклади складних тверджень з предикатами і кванторами
- 25.Основні формально-логічні закони
- 26.Закон тотожності
- 27.Закон виключеного третього
- 28.Закон несуперечності
- 29.Закон достатньої підстави.
- 30.Роль законів логіки у мисленні
- 31.Культура комунікації: адаптація до культуральних особливостей

співрозмовників.

32. Толерантність у професійній комунікації: принципи взаємодії з різними соціальними групами.
33. Розуміння та подолання бар'єрів у міжкультурному спілкуванні
34. Умовивід як форма мислення
35. Дедуктивні умовиводи
36. Простий категоричний силогізм
37. Безпосередні умовиводи
38. Дедукція
39. Методологічні основи наукового пізнання
40. Індуктивні умовиводи
41. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків
42. Логічні основи теорії аргументації
43. Соціальна відповідальність у професійній діяльності: практичні аспекти
44. Гуманістичні та демократичні цінності як основа професійної етики
45. Етична поведінка в професійній і громадській діяльності
46. Доведення і спростування
47. Правила і помилки аргументації
48. Суперечка як спосіб пізнання істини
49. Причини непорозуміння при спілкуванні

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

ЗАЛІК

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
<i>Загальний результат оцінювання</i>			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю залік (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переводу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» -виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Лебедев В. О. Логіка: конспект лекцій. Харків: УкрДАЗТ, 2013. 84 с.
2. Логіка. Тестові завдання для студентів денної форми навчання / Гудзенко-Александрук О.Г. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. – 32 с.
3. Дербак А. Некласична логіка: навчально-методичні рекомендації (для студентів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 033 «Філософія») / Анжеліка Дербак; Навчально-методична серія «КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ»; [Ужгород. нац. ун-т; Ф-т сусп. наук; каф. філософії]. Ужгород. 2023. 27 с.
4. Козаченко Н. Логіка: теорія, практика і самостійна робота : навч. посіб. Кривий Ріг : КДПУ, 2022. 119 с.
5. Логіка наукового дослідження. Тестові завдання для студентів денної форми навчання / Гудзенко-Александрук О.Г. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. – 24 с.
6. Логіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / В. Д. Титов, С. Д. Цалін, О. П. Невельська-Гордєєва та ін.; За заг. ред. проф. В. Д. Титова. — Х.: Право, 2005. — 208 с.

Допоміжна

7. Пилипко Є. В. Курс лекцій «Логіка» (для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей) / Є. В. Пилипко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2013. – 94 с.
8. Конверський А. Є. Сучасна логіка (класична та некласична). Київ: Центр учбової літератури, 2017. 294 с.
9. Толстов І. В. Філософія науки: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2015. 38 с.
10. Богдановський І. В. Тестові завдання з дисципліни “Логіка” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2006. — 24 с.

11. Орендарчук Г.О. Логіка: Навчальний посібник для студентів економічних та юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Видання друге, перероблене і доповнене. – Тернопіль: Астон, 2008. – 272 с.
12. Структурно-логічні схеми. Таблиці. Опорні конспекти. Есе. Навчальні презентації: рекомендації до складання : метод. посіб. для студ. / уклад. : Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатович, В. М. Швирка. – Старобільськ, 2015. – 112 с.
13. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 536 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
2. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: УІПВ, 2017. – Режим доступу: <http://www.uipv.org>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
4. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: Режим доступу: catalogue.nplu.or

Навчальне видання

Григор'єва Тетяна Ігорівна

ЛОГІКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів